

AZ EFTA FELÜGYELETI HATÓSÁG 293/21/COL HATÁROZATA

(2021. december 16.)

az állami támogatások eljárásjogi és anyagi jogi szabályainak a rövid lejáratú exporthitel-biztosításról szóló felülvizsgált iránymutatás bevezetése révén történő módosításáról [2022/1048]

AZ EFTA FELÜGYELETI HATÓSÁG (a továbbiakban: Hatóság),

tekintettel az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásra (a továbbiakban: az EGT-megállapodás), különösen annak 61–63. cikkére és 26. jegyzőkönyvére,

tekintettel az EFTA-tagállamok közötti, Felügyeleti Hatóság és Bíróság létrehozásáról szóló megállapodásra (a továbbiakban: a felügyeleti és bírósági megállapodás), különösen annak 24. cikkére és 5. cikke (2) bekezdésének b) pontjára,

mivel:

A felügyeleti és bírósági megállapodás 24. cikke értelmében a Hatóság érvényt szerez az EGT-megállapodás állami támogatásra vonatkozó rendelkezéseinek.

A felügyeleti és bírósági megállapodás 5. cikke (2) bekezdésének b) pontja alapján a Hatóság közleményeket vagy iránymutatásokat ad ki az EGT-megállapodás által szabályozott ügyekben, amennyiben az említett megállapodás vagy a felügyeleti és bírósági megállapodás kifejezetten így rendelkezik, vagy amennyiben a Hatóság ezt szükségesnek ítéli.

Az Európai Bizottság 2021. december 6-án közleményt fogadott el az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. és 108. cikkének a rövid lejáratú exporthitel-biztosításokra történő alkalmazásáról (a továbbiakban: iránymutatás) ⁽¹⁾.

Az iránymutatás az Európai Gazdasági Térséget (a továbbiakban: EGT) is érinti.

Az EGT állami támogatási szabályainak egységes alkalmazását az EGT egész területén biztosítani kell, összhangban az EGT-megállapodás 1. cikkében megállapított homogenitásra vonatkozó célkitűzéssel.

Az EGT-megállapodáshoz csatolt XV. mellékletben szereplő „Általános megjegyzések” szakasz II. pontja értelmében a Hatóság az Európai Bizottsággal folytatott konzultációt követően elfogadja az Európai Bizottság által elfogadott jogi aktusoknak megfelelő jogi aktusokat.

Az iránymutatás hivatkozhat az Európai Unió egyes szakpolitikai eszközeire és egyes olyan európai uniós jogi aktusokra, amelyeket nem építettek be az EGT-megállapodásba. Az állami támogatási rendelkezések egységes alkalmazásának és az EGT-n belüli egyenlő versenyfeltételeknek a biztosítása érdekében a Hatóság általában ugyanazokat a hivatkozási pontokat alkalmazza, mint az Európai Bizottság a támogatás EGT-megállapodásban foglaltak érvényesülésével való összeegyeztethetőségének értékelésekor.

tekintettel az Európai Bizottsággal való konzultációt követően,

tekintettel az EFTA-államokkal folytatott konzultációt követően,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

(1) Az állami támogatások anyagi jogi szabályainak módosítására a rövid lejáratú exporthitel-biztosításról szóló felülvizsgált iránymutatás bevezetése révén kerül sor. Az iránymutatást csatolták e határozathoz és az a határozat szerves részét képezi.

⁽¹⁾ C(2021) 8705 final (HL C 497., 2021.12.10., 5. o.).

(2) Az iránymutatás 2022. január 1-jei hatállyal a rövid lejáratú exporthitel-biztosításra⁽²⁾ vonatkozó jelenlegi iránymutatás helyébe lép.

2. cikk

A Hatóság az iránymutatásokat adott esetben a következő kiigazításokkal alkalmazza, beleértve többek között a következőket:

- a) a „tagállam(ok)”-ra való hivatkozás esetén a Hatóság azt az „EFTA-állam(ok)”-ra⁽³⁾, vagy adott esetben az „EGT-állam(ok)”-ra való hivatkozásként értelmezi;
- b) az „Európai Bizottság”-ra való hivatkozás esetén a Hatóság azt az „EFTA Felügyeleti Hatóság”-ra való hivatkozásként értelmezi;
- c) a „Szerződés”-re vagy az „EUMSZ”-re való hivatkozás esetén a Hatóság azt az „EGT-megállapodás”-ra való hivatkozásként értelmezi;
- d) az EUMSZ 49. cikkére vagy annak szakaszaira való hivatkozás esetén a Hatóság azt az EGT-megállapodás 31. cikkére és annak megfelelő szakaszaira való hivatkozásként értelmezi;
- e) az EUMSZ 63. cikkére vagy annak szakaszaira való hivatkozás esetén a Hatóság azt az EGT-megállapodás 40. cikkére és annak megfelelő szakaszaira való hivatkozásként értelmezi;
- f) az EUMSZ 107. cikkére vagy annak szakaszaira való hivatkozás esetén a Hatóság azt az EGT-megállapodás 61. cikkére és annak megfelelő szakaszaira való hivatkozásként értelmezi;
- g) az EUMSZ 108. cikkére vagy annak szakaszaira való hivatkozás esetén a Hatóság azt a Felügyeleti Hatóság és Bíróság létrehozásáról szóló megállapodás 3. jegyzőkönyvének I. részének 1. cikkére és annak megfelelő szakaszaira való hivatkozásként értelmezi;
- h) az (EU) 2015/1589 tanácsi rendeletre⁽⁴⁾ való hivatkozás esetén a Hatóság azt a Felügyeleti Hatóság és Bíróság létrehozásáról szóló megállapodás 3. jegyzőkönyvének II. részére való hivatkozásként értelmezi;
- i) a 794/2004/EK bizottsági rendeletre⁽⁵⁾ való hivatkozás esetén a Hatóság azt az EFTA Felügyeleti Hatóság 195/04/COL határozatra való hivatkozásként értelmezi;
- j) a „belső piaccal összeegyeztethető (összeegyeztethetetlen)” megfogalmazásra való hivatkozás esetén a Hatóság úgy értelmezi, hogy az „összeegyeztethető (összeegyeztethetetlen) az EGT-megállapodásban foglaltak érvényesülésével”;
- k) az „Unión belül (vagy azon kívül)” megfogalmazásra való hivatkozás esetén a Hatóság azt az „EGT-n belül (vagy azon kívül)” megfogalmazásra való hivatkozásként értelmezi;
- l) az „Unión belüli kereskedelem”-re való hivatkozás esetén a Hatóság azt az „EGT-n belüli kereskedelem”-re való hivatkozásként értelmezi;
- m) amennyiben az iránymutatás előírja, hogy azokat „a gazdasági tevékenységek valamennyi ágazatára” alkalmazni fogják, a Hatóság azokat „az EGT-megállapodás hatálya alá tartozó valamennyi gazdasági tevékenységi ágazatra vagy gazdasági tevékenységi ágazatok egyes részeire” alkalmazza;
- n) a „bizottsági közlemények, értesítések vagy iránymutatások”-ra való hivatkozás esetén a Hatóság azt a Hatóság megfelelő iránymutatásaira való hivatkozásként értelmezi.

⁽²⁾ HL L 343., 2013.12.19., 54. o., valamint a 71. sz. EGT-kiegészítés, 2013.12.19., 1. o., amelyet az EFTA Felügyeleti Hatóság 2019. február 6-i 4/19/COL határozata ismételtelen elfogadott az állami támogatások eljárásjogi és anyagi jogi szabályainak száznegyedik módosításáról [2019/1008](HL L 163., 2019.6.20., 110. o.) és 48. sz. EGT-kiegészítés, 2019.6.20., az állami támogatások eljárásjogi és anyagi jogi szabályainak a rövid lejáratú exporthitel-biztosításról szóló iránymutatás [2020/982] mellékletének felváltásával történő százhatodik módosításáról szóló, 2020. április 1-jei 30/20/COL határozattal (HL L 220., 2020.7.9., 8. o.) és a 46. sz. EGT-kiegészítés, 2020.7.9., 1. o. által módosított, 2020. július 15-i 90/20/COL sz. határozat, százhetedik alkalommal az állami támogatásokra vonatkozó eljárásjogi és anyagi jogi szabályok egyes állami támogatási iránymutatások módosításával és meghosszabbításával [2020/1576](HL L 359., 2020.10.29., 16. o.), valamint a 68. sz. EGT-kiegészítés, 2020.10.29., 4. o., valamint a rövid lejáratú exporthitel-biztosításról szóló iránymutatás mellékletének felváltásáról szóló, 2021. február 24-i 12/21/COL határozat [2021/1238](HL L 271., 2021.7.29., 1. o.) és 50. sz. EGT-kiegészítés, 2021.7.29., 1. o.

⁽³⁾ Az „EFTA-államok” Izlandot, Liechtensteint és Norvégiát foglalják magukban.

⁽⁴⁾ A Tanács (EU) 2015/1589 rendelete (2015. július 13.) az Európai Unió működéséről szóló szerződés 108. cikkének alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról (HL L 248., 2015.9.24., 9. o.).

⁽⁵⁾ A Bizottság 794/2004/EK rendelete (2004. április 21.) az Európai Unió működéséről szóló szerződés 108. cikkének alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló (EU) 2015/1589 tanácsi rendelet végrehajtásáról (HL L 140., 2004.4.30., 1. o.).

3. cikk

A Hatóság Liechtenstein felvételével alkalmazza az iránymutatás mellékletében szereplő piacképes kockázatú országok listáját.

Kelt Brüsszelben, 2021. december 16-án.

az EFTA Felügyeleti Hatóság részéről

Bente ANGELL-HANSEN

elnök

felelős kollégiumi tag

Stefan Barriga

testületi tag

Högni KRISTJÁNSSON

testületi tag

Melpo-Menie JOSÉPHIDÈS

ellenjegyző igazgató,

Jogi és Végrehajtási Ügyek Igazgatósága

A Bizottság közleménye az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. és 108. cikkének a rövid lejáratú exporthitel-biztosításokra történő alkalmazásáról

1. Bevezetés

1. Az exporttámogatások hátrányosan érinthetik a potenciálisan versenytárs áruszállítók és szolgáltatók közötti piaci versenyt. A Bizottság – a verseny Szerződés szerinti öreként – emiatt mindig is határozottan elítélte az exporttámogatást az Unión belüli kereskedelem és az Unión kívülre irányuló export tekintetében. E közlemény célja annak tisztázása, hogy a Bizottság hogyan értékeli az exporthitel-biztosításhoz nyújtott tagállami támogatást az állami támogatásokra vonatkozó uniós szabályok alapján.
2. A Bizottság a hatáskörét gyakorolva rövid lejáratú exporthitel-biztosítások terén nyújtott állami támogatásokról szóló iránymutatást adott ki. Ennek célja a belső piaci verseny tényleges vagy lehetséges torzulásainak kezelése, nemcsak a különböző tagállami (az Unión belüli és kívüli kereskedelemben részt vevő) exportőrök, hanem az Unióban működő exporthitel-biztosítók között is. 1997-ben a Bizottság az EK-Szerződés 93. cikkének (1) bekezdése értelmében, a Szerződés 92. és 93. cikkének a rövid lejáratú exporthitel-biztosításra történő alkalmazásáról szóló, a tagállamokhoz címzett közleményében ⁽¹⁾ (a továbbiakban: az 1997. évi közlemény) meghatározta az állami beavatkozásra vonatkozó elveket. Az 1997. évi közleményben foglalt elvek alkalmazásának hatálya 1998. január 1-jétől kezdve 5 évre szűlt. Az 1997. évi közleményt ezt követően módosították, és alkalmazási időszakát 2001-ben ⁽²⁾, 2004-ben ⁽³⁾, 2005-ben ⁽⁴⁾ és 2010-ben ⁽⁵⁾ meghosszabbították. Elveit 2012. december 31-ig kellett alkalmazni.
3. Az 1997. évi közlemény elveinek alkalmazása során – különösen a pénzügyi válság kapcsán 2009 és 2011 között – szerzett tapasztalatok arra utaltak, hogy a Bizottság politikája e téren felülvizsgálatra szorul. A Bizottság ezért a tagállamoknak címzett új közleményt fogadott el az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. és 108. cikkének a rövid lejáratú exporthitel-biztosításokra történő alkalmazásáról ⁽⁶⁾ (a továbbiakban: a 2012. évi közlemény). A 2012. évi közlemény elveit 2013. január 1-jétől 2018. december 31-ig kellett alkalmazni ⁽⁷⁾. A 2012. évi közlemény mellékletét később többször kiigazították ⁽⁸⁾, és a 2012. évi közlemény alkalmazási időszakát 2018-ban ⁽⁹⁾ és 2020-ban ⁽¹⁰⁾ meghosszabbították. A közlemény jelenleg 2021. december 31-ig alkalmazandó.
4. 2019-ben a Bizottság az állami támogatások korszerűsítését célzó csomag, a vasutakról szóló iránymutatások és a rövid lejáratú exporthitel-biztosítás célravezetőségi vizsgálata ⁽¹¹⁾ részeként megkezdte a 2012. évi közlemény értékelését. Az értékelés eredményei azt mutatták, hogy a szabályok elvben jól működnek, de kis mértékben javítani kell őket a gazdasági fejlemények tükrözése céljából. Ezért ez a közlemény csak néhány technikai kiigazítást tartalmaz, miközben a 2012. évi közleményben foglalt elvek nem változnak.
5. Az e közleményben meghatározott szabályok elősegítik annak biztosítását, hogy az állami támogatás ne torzítsa a versenyt a magán- és állami – illetve az államilag támogatott – exporthitel-biztosítók között. Az említett szabályok hozzá fognak járulni az exportőrök közötti egyenlő versenyfeltételek megteremtéséhez is.

⁽¹⁾ HL C 281., 1997.9.17., 4. o.

⁽²⁾ HL C 217., 2001.8.2., 2. o.

⁽³⁾ HL C 307., 2004.12.11., 12. o.

⁽⁴⁾ HL C 325., 2005.12.22., 22. o.

⁽⁵⁾ HL C 329., 2010.12.7., 6. o.

⁽⁶⁾ HL C 392., 2012.12.19., 1. o.

⁽⁷⁾ A 2012. évi közlemény 18. pontjának a) alpontját és 5.2. szakaszát a 2012. évi közlemény elfogadásának időpontjától kellett alkalmazni.

⁽⁸⁾ HL C 398., 2012.12.22., 6. o. HL C 372., 2013.12.19., 1. o.; HL C 28., 2015.1.28., 1. o.; HL C 215., 2015.7.1., 1. o.; HL C 244., 2016.7.5., 1. o.; HL C 206., 2017.6.30., 1. o.; HL C 225., 2018.6.28., 1. o.; HL C 457., 2018.12.19., 9. o.; HL C 401., 2019.11.27., 3. o.; HL C 101I., 2020.3.28., 1. o.; HL C 340I., 2020.10.13., 1. o.; HL C 34., 2021.2.1., 6. o.

⁽⁹⁾ HL C 457., 2018.12.19., 9. o.

⁽¹⁰⁾ HL C 224., 2020.7.8., 2. o.

⁽¹¹⁾ Bizottsági szolgálati munkadokumentum – Az állami támogatások korszerűsítését célzó 2012. évi csomag, a vasutakról szóló iránymutatások és a rövid lejáratú exporthitel-biztosítás célravezetőségi vizsgálata, 2020.10.30., SWD(2020) 257 final.

6. E közlemény célja továbbá, hogy a tagállamok számára részletesen ismertesse azokat az elveket, amelyekre a Bizottság a Szerződés 107. és 108. cikkének értelmezését, valamint e cikkeknek a rövid lejáratú exporthitel-biztosításra való alkalmazását alapozni kívánja. Indokolt, hogy a Bizottság a lehető legátláthatóbbá tegye e téren követett elveit, valamint biztosítsa a kiszámíthatóságot és az egyenlő bánásmódot. Ennek érdekében meghatározza azokat a feltételeket, amelyeket az állami biztosítóknak teljesíteniük kell, ha a piacképes kockázatokra vonatkozó, rövid lejáratú exporthitel-biztosítás piacára kívánnak lépni.
7. Nem tartoznak e közlemény alkalmazási körébe az alapvetően nem piacképes kockázatok.
8. A 2. szakasz ismerteti e közlemény hatályát és a közleményben használt fogalom meghatározásokat. A 3. szakasz a Szerződés 107. cikke (1) bekezdésének alkalmazásával, valamint a piacképes kockázatok exporthitel-biztosításához nyújtott állami támogatás általános tilalmával foglalkozik. Végül a 4. szakasz bizonyos kivételeket ír elő a piacképes kockázatok alkalmazási köre alól, és meghatározza azokat a feltételeket, amelyek mellett az ideiglenesen nem piacképes kockázatok biztosítására nyújtott állami támogatás összeegyeztethető lehet a belső piaccal.

2. A közlemény hatálya és fogalom meghatározások

2.1. Hatály

9. Az e közleményben meghatározott elveket a Bizottság kizárólag a két évnél rövidebb kockázatviselési idejű exporthitel-biztosításra fogja alkalmazni. E közlemény hatálya nem terjed ki semmilyen egyéb exportfinanszírozási eszközre.

2.2. Fogalom meghatározások

10. E közlemény alkalmazásában:

1. „exporthitel-biztosítás”: olyan biztosítási termék, amellyel a biztosító egy adott exportügylet fizetési kötelezettségével kapcsolatos kereskedelmi vagy politikai kockázatra, vagy mindkettőre nyújt biztosítást;
2. „magán-hitelbiztosító”: minden olyan exporthitel-biztosítást nyújtó társaság vagy szervezet, amely nem tartozik az állami biztosítók körébe;
3. „állami biztosító”: olyan társaság vagy egyéb szervezet, amely egy tagállam támogatásával vagy nevében exporthitel-biztosítást kínál, vagy olyan tagállam, amely exporthitel-biztosítást kínál;
4. „piacképes kockázatok”: a mellékletben felsorolt országokban lévő állami és magánvevőkre vonatkozó kereskedelmi vagy politikai kockázatok, vagy mindkettő, amelyek teljes kockázatviselési ideje két évnél rövidebb. E közlemény alkalmazásában minden egyéb kockázat nem piacképes kockázatnak minősül;
5. a „kereskedelmi kockázatok” különösen a következő kockázatokat foglalják magukban:
  - a) valamely szerződéstől való önkényes elállás a vevő részéről, vagyis valamely magánvevő bármely olyan önkényes döntése, amely jogos indok nélkül szakítja meg vagy szünteti meg a szerződést;
  - b) a szerződés tárgyát képező áru elfogadásának önkényes, jogos indok nélküli, magánvevő általi megtagadása;
  - c) a magánvevő és kezeseinek fizetéseképtelensége;
  - d) elhúzódozó nemfizetés, vagyis a szerződésből következő adósság meg nem fizetése a magánvevő és kezese részéről;
6. a „politikai kockázatok” különösen a következő kockázatokat foglalják magukban:
  - a) annak kockázata, hogy egy állami vevő vagy egy ország megakadályozza az ügylet lebonyolítását, illetve nem fizet időben;
  - b) az egyes vevők hatáskörén vagy felelősségén kívül eső kockázat;

- c) annak kockázata, hogy egy ország nem utalja át az adott országban letelepedett vevők által befizetett pénzüsségeket a biztosított székhelye szerinti országnak;
  - d) annak kockázata, hogy a biztosító országán kívül olyan vis maior eset következik be (például háborús esemény), amelynek hatásait másként még nem biztosították;
7. „kockázatviselési idő”: a gyártási időszak plusz a hitelezési futamidő;
  8. „gyártási időszak”: a megrendelés és az áruk leszállításának vagy a szolgáltatások teljesítésének időpontja között eltelt időszak;
  9. „hitelezési futamidő”: az exporthitelügylet keretében a leszállított áruk és a teljesített szolgáltatások kifizetésére a vevő számára biztosított időszak;
  10. „adóskockázati biztosítás”: egy vevő számára teljesített összes eladásra vagy egy vevővel kötött egyetlen szerződésre vonatkozó fedezet;
  11. „vizontbiztosítás”: olyan biztosítás, amelyet egy biztosító kockázatkezelési céllal egy másik biztosítótól megvásárol és ezáltal saját kockázatát csökkenti;
  12. „együttbiztosítás”: olyan biztosítás, amelynél a kár meghatározott százalékát a biztosító helyett egy másik biztosító téríti meg;
  13. „kvóta-vizontbiztosítás”: olyan vizontbiztosítás, amelynek során a biztosító egy meghatározott üzletág minden kockázatának adott hányadát átruházza a vizontbiztosítóra, és azt a vizontbiztosító átvállalja;
  14. „kiegészítő biztosítás”: egy másik biztosító által megállapított hitellimitre vonatkozó kiegészítő fedezet;
  15. „teljesforgalom-biztosítás”: az adóskockázati hitelbiztosítástól eltérő hitelbiztosítás; vagyis a biztosított hitelre történt összes vagy legtöbb értékesítésére, illetve több vevő számára történt értékesítésből származó fizetési követelésekre kiterjedő hitelbiztosítás.

3. A Szerződés 107. Cikke (1) bekezdésének alkalmazása

3.1. Általános elvek

11. A Szerződés 107. cikkének (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy „a belső piaccal összeegyeztethetetlen a tagállamok által vagy állami forrásból bármilyen formában nyújtott olyan támogatás, amely bizonyos vállalkozásoknak vagy bizonyos áruk termelésének előnyben részesítése által torzítja a versenyt, vagy azzal fenyeget, amennyiben ez érinti a tagállamok közötti kereskedelmet”.
12. Ha az állami biztosítók exporthitel-biztosítást nyújtanak, az ilyen biztosítás állami forrásokat foglal magában. Az állam szerepvállalása révén a biztosítók vagy az exportőrök szelektív előnyre tehetnek szert, ami torzíthatja a versenyt, vagy azzal fenyegethet, és érintheti a tagállamok közötti kereskedelmet. A 3.2., 3.3. és 4. szakaszban meghatározott elvek célja, hogy iránymutatást nyújtsanak arra vonatkozóan, hogy az ilyen intézkedéseket hogyan fogja értékelni a Bizottság az állami támogatási szabályok alapján.

3.2. Támogatás a biztosítóknak

13. Állami támogatás esete állhat fenn, ha a magán-hitelbiztosítókhoz képest az állami biztosítók bizonyos előnyökben részesülnek. Az előnyök különböző módokon nyilvánulhatnak meg, és magukban foglalhatják például a következőket:
  - a) állami kezességvállalás hitelfelvételre és veszteségekre;
  - b) a megfelelő tartalékképzés követelménye alóli mentesítés, valamint az állam számlájára vagy kezességvállalásával végzett exporthitel-biztosítási műveleteknek a 2009/138/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv⁽¹²⁾ hatálya alóli kizárásából eredő egyéb követelmények alóli mentesítés;

⁽¹²⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2009/138/EK irányelve (2009. november 25.) a biztosítási és vizontbiztosítási üzleti tevékenység megkezdéséről és gyakorlásáról (Szolvencia II) (HL L 335., 2009.12.17., 1. o.).

- c) a szokásosan fizetendő adókkal (úgy mint társasági adó és biztosítási kötvényekre kivetett adó) kapcsolatos kedvezmény vagy azok alóli mentesség;
- d) az állam által nyújtott olyan támogatás vagy tőkejuttatás, illetve olyan más finanszírozási formák, amelyek nem felelnek meg a piacgazdasági befektető elvének;
- e) az állam által a piaci árakat nem tükröző feltételek mellett nyújtott természetbeni szolgáltatások, úgy mint az állami infrastruktúrához, eszközökhöz vagy privilegizált információhoz való hozzáférés, illetve ezek használata;
- f) az állam általi direkt viszontbiztosítás vagy az állam által nyújtott direkt viszontbiztosítási garancia, amelyet a magán- viszontbiztosítási piacnál kedvezőbb feltételek mellett nyújtanak, ami vagy a viszontbiztosítás fedezetének alulértékeléséhez, vagy pedig a magánpiacon egyébként létre nem jövő kapacitás mesterséges kialakításához vezet.

3.3. Az exporthitelekre nyújtott állami támogatás tilalma

- 14. Az állami biztosítóknál a piacképes kockázatok tekintetében keletkező, a 13. pontban felsorolt előnyök érintik a hitelbiztosítási szolgáltatások Unión belüli kereskedelmét, és ahhoz vezetnek, hogy a különböző tagállamokban eltérések alakulnak ki a piacképes kockázatokra rendelkezésre álló biztosítási fedezetekben. Ez torzítja a különböző tagállamokban a biztosítók közötti versenyt, és másodlagos hatásokat idéz elő az Unión belüli kereskedelem, függetlenül attól, hogy az Unión kívülre irányuló vagy az Unión belüli exportról van-e szó. ⁽¹³⁾ Az említett okok miatt, ha az állami biztosítók ilyen előnyökben részesülnek a magánhitelbiztosítókhoz képest, az állami biztosítók nem biztosíthatnak piacképes kockázatokot. Ezért meg kell határozni az állami biztosítókra vonatkozó működési feltételeket annak érdekében, hogy ne legyenek szert előnyre állami támogatásból.
- 15. Az állami biztosítóknál keletkező előnyökből – legalábbis részben – olykor az exportőrök is részesülnek. Az ilyen előnyök torzíthatják a versenyt és a kereskedelmet, továbbá a Szerződés 107. cikkének (1) bekezdése értelmében állami támogatásnak minősülnek. Ha azonban teljesülnek a piacképes kockázatokra nyújtott exporthitel-biztosításra vonatkozó, az e közlemény 4.3. szakaszában meghatározott feltételek, a Bizottság úgy fogja tekinteni, hogy az exportőrök nem részesültek jogtalan előnyben.

4. Az ideiglenesen nem piacképes kockázatokra nyújtott exporthitel-biztosításra vonatkozó feltételek

4.1. Általános elvek

- 16. A 14. pontnak megfelelően az állami biztosítók nem biztosíthatnak piacképes kockázatokot, ha a 13. pontban ismertetett módon bármilyen előnyben részesülnek a magán-hitelbiztosítókhoz képest. Amennyiben az állami biztosítók vagy leányvállalataik piacképes kockázatokot kívánnak biztosítani, ennek során biztosítani kell, hogy sem közvetlenül, sem közvetve nem részesülnek állami támogatásban. Ennek érdekében meghatározott összegű saját tőkével (biztonsági tőkét is magában foglaló szavatoló tőkével) és biztosítástechnikai tartalékkal (káringadozási tartalékkal) kell rendelkezniük, valamint be kell szerezniük a 2009/138/EK irányelvnek megfelelő engedélyt. Továbbá külön kell kezelniük és elkülönítenet kell könyvelniük a piacképes kockázatok biztosítását és a nem piacképes kockázatokra állami támogatással vagy az állam nevében nyújtott biztosításokat, amivel igazolják, hogy piacképes kockázatok biztosításához nem kapnak állami támogatást. A biztosítónak a saját számlájára biztosított üzleti tevékenységgel kapcsolatos könyvelését a 91/674/EK tanácsi irányelvvel összhangban kell végeznie ⁽¹⁴⁾.
- 17. Ha valamely tagállam piacképes és nem piacképes kockázatokot egyaránt felölölő magánszektorbeli viszontbiztosítási szerződésekben félként vagy más formában való részvétel révén viszontbiztosítási fedezetet nyújt egy exporthitel-biztosítónak, bizonyítania kell, hogy a megállapodások nem foglalnak magukban a 13. pont f) alpontja szerinti állami támogatást.
- 18. Az állami biztosítók az e közlemény 4. szakaszában meghatározott feltételek szerint nyújthatnak exporthitel-biztosítást ideiglenesen nem piacképes kockázatokra.

⁽¹³⁾ A C-142/87. sz., *Belga Királyság kontra az Európai Közösségek Bizottsága* ügyben hozott ítéletében a Bíróság kifejtette, hogy nemcsak az Unión belüli, hanem az Unión kívülre irányuló exportra nyújtott támogatás is befolyásolhatja az Unión belüli versenyt és kereskedelmet. Mindkét műveletfajtát exporthitel-biztosítók biztosítják, következésképpen a nekik nyújtott támogatás érintheti az Unión belüli versenyt és kereskedelmet.

⁽¹⁴⁾ A Tanács 91/674/EK irányelve (1991. december 19.) a biztosítóintézetek éves és összevont (konszolidált) éves beszámolóiról (HL L 374., 1991.12.31., 7. o.).

- 4.2. *Kivételek a piacképes kockázatok alkalmazási köre alól: ideiglenesen nem piacképes kockázatok*
19. A piacképes kockázatok meghatározásának sérelme nélkül, a mellékletben felsorolt országokban letelepedett vevőkkel kapcsolatban bizonyos kereskedelmi vagy politikai kockázatok, vagy mindkettő, ideiglenesen nem piacképes kockázatnak minősülnek a következő esetekben:
- amennyiben a Bizottság úgy határoz, hogy az 5.2. szakaszban ismertetettek szerint ideiglenesen töröl egy vagy több országot a piacképes kockázatos országok mellékletben szereplő jegyzékéből azért, mert az érintett országban vagy országokban a magánbiztosítási piac kapacitása nem elegendő a gazdaságilag indokolható összes kockázat fedezésére;
  - amennyiben a Bizottság az ezen közlemény 5.3. szakaszában említett tagállami bejelentés kézhezvételét követően úgy határoz, hogy a 2003/361/EK bizottsági ajánlás⁽¹⁵⁾ fogalom meghatározása szerint kkv-nak minősülő, és 2,5 millió EUR-t meg nem haladó éves exportárbevételű kis- és középvállalkozásoknál felmerült kockázatok a bejelentő tagállamban az exportőrök számára ideiglenesen nem piacképesek;
  - amennyiben a Bizottság az ezen közlemény 5.3. szakaszában említett tagállami bejelentés kézhezvételét követően úgy határoz, hogy a legalább 181 napos, de két évnél rövidebb kockázatviselési idejű adóskockázati biztosítás a bejelentő tagállamban az exportőrök számára ideiglenesen nem piacképes;
  - amennyiben a Bizottság az ezen közlemény 5.4. szakaszában említett tagállami bejelentés kézhezvételét követően úgy határoz, hogy az exporthitel-biztosítási lehetőségek szűkössége miatt bizonyos kockázatok a bejelentő tagállamban az exportőrök számára ideiglenesen nem piacképesek.
20. A belső piacon a versenytorzulások minimalizálása érdekében az állami biztosítók biztosíthatják a 19. pont alapján ideiglenesen nem piacképesnek minősülő kockázatokat, feltéve, hogy teljesítik a 4.3. szakaszban megállapított feltételeket.
- 4.3. *Az ideiglenesen nem piacképes kockázatok fedezésére vonatkozó feltételek*
- 4.3.1. *A fedezet minősége*
21. Az állami biztosító által nyújtott fedezet minőségének összhangban kell állnia a piaci normákkal. Konkrétan, csak a gazdaságilag indokolható, vagyis a megalapozott biztosítási elvek alapján elfogadható kockázatok fedezhetők. A kereskedelmi és politikai kockázatok vonatkozásában a fedezeti arány legfeljebb 95 % lehet, a kárfizetési türelmi idő pedig legalább 90 nap.
- 4.3.2. *Biztosítási elvek*
22. A kockázatértékelés során mindig megalapozott biztosítási elveket kell alkalmazni. Ennek megfelelően a pénzügyileg kockázatos ügyletek kockázata nem fedezhető államilag támogatott programokból. Ezen elvekre tekintettel a kockázatfogadási feltételeknek egyértelműeknek kell lenniük. Már létező üzleti kapcsolat esetében az exportőrnek kedvező kereskedelmi vagy fizetési tapasztalatokkal, vagy mindkettővel kell rendelkeznie. A vevőnek tiszta kártörténettel kell rendelkeznie, a vevői nemfizetés valószínűségének, valamint belső vagy külső hitelminősítésének is elfogadhatónak kell lennie.
- 4.3.3. *Megfelelő árazás*
23. Az exporthitel-biztosítási szerződés szerinti kockázatviselést megfelelő biztosítási díjjal kell ellentételezni. A magán-hitelbiztosítók kiszorításának minimálisra csökkentése érdekében az államilag támogatott programok keretében az átlagos biztosítási díjnak a magán-hitelbiztosítók által hasonló kockázatokra felszámított átlagos biztosítási díjknál magasabbnak kell lenniük. E követelmény révén az állami beavatkozás fokozatosan megszüntethető, mert a magasabb díjak biztosítják, hogy amint a piaci feltételek engedik, az exportőrök visszatérjenek a magán-hitelbiztosítókhoz, és a kockázat újra piacképes lesz.

⁽¹⁵⁾ A Bizottság 2003/361/EK ajánlása (2003. május 6.) a mikro-, kis- és középvállalkozások fogalmának meghatározásáról (HL L 124., 2003.5.20., 36. o.).

24. Az árazás akkor megfelelő, ha az egyes vevőkockázati kategóriához ⁽¹⁶⁾ tartozó minimális éves kockázati díjnak ⁽¹⁷⁾ (mentesülési díj) megfelelő díjat az alábbi táblázat szerint számítják fel. A mentesülési díj akkor nem kerül alkalmazásra, ha a tagállam bizonyítja, hogy alkalmazása a szóban forgó kockázatra vonatkozóan nem megfelelő. A teljesforgalom-biztosítás esetében a kockázatkategóriának a biztosítás által fedezett vevők kockázata átlagának kell megfelelni.

Kockázati kategória	Minimális éves kockázati díj ⁽¹⁾ (a biztosított volumen %-a)
Kiváló ⁽²⁾	0,2–0,4
Jó ⁽³⁾	0,41–0,9
Kielégítő ⁽⁴⁾	0,91–2,3
Gyenge ⁽⁵⁾	2,31–4,5

⁽¹⁾ Egy 30 napos biztosítási szerződésre vonatkozó mentesülés az éves kockázati díj 12-vel való elosztásával kapható meg.

⁽²⁾ A kiváló kockázatkategóriába a Standard & Poor's hitelminősítése szerinti AAA, AA+, AA, AA-, A+, A, A- minősítésnek megfelelő kockázatok tartoznak.

⁽³⁾ A jó kockázatkategóriába a Standard & Poor's hitelminősítése szerinti BBB+, BBB vagy BBB- minősítésnek megfelelő kockázatok tartoznak.

⁽⁴⁾ A kielégítő kockázatkategóriába a Standard & Poor's hitelminősítése szerinti BB+, BB vagy BB- minősítésnek megfelelő kockázatok tartoznak.

⁽⁵⁾ A gyenge kockázatkategóriába a Standard & Poor's hitelminősítése szerinti B+, B vagy B- minősítésnek megfelelő kockázatok tartoznak.

25. Az együttbiztosítás, a kvóta-viszontbiztosítás és a kiegészítő biztosítás vonatkozásában az árazás kizárólag akkor minősül megfelelőnek, ha a felszámított díj a magán-hitelbiztosító nyújtotta (eredeti) fedezetre vonatkozó díjhoz képest legalább 30 %-kal magasabb.

26. A szerződés futamidejétől függetlenül a kockázati díjhoz kezelési költséget kell hozzáadni, hogy az árazást megfelelőnek lehessen tekinteni.

4.3.4. Átláthatóság és jelentéstétel

27. A tagállamok a 19. pont alapján ideiglenesen nem piacépesnek minősülő kockázatokra létrehozott programokat valamennyi alkalmazandó feltétellel együtt kötelesek közzétenni az állami biztosítók honlapján.

28. Éves jelentéseket kell benyújtaniuk a Bizottságnak azokról a kockázatokról, amelyeket a 19. pont értelmében ideiglenesen nem piacépesnek tekintenek, és amelyeket állami biztosítók fedeznek. Ezt legkésőbb a beavatkozást követő év július 31-ig kell megtenniük.

29. A jelentésnek minden egyes programra vonatkozóan tartalmaznia kell a következő információkat:

- a hitellimitok teljes összege;
- a biztosított árbevétel;
- felszámított díjak;
- a nyilvántartott és kifizetett igények;
- a megtérített összegek;
- a program adminisztratív költségei.

⁽¹⁶⁾ A vevőkockázati kategóriák hitelminősítéseken alapulnak. A minősítést nem szükséges meghatározott hitelminősítő intézettől beszerezni, nemzeti minősítő rendszerek vagy bankok által használt minősítő rendszerek is elfogadhatóak. Nyilvános minősítéssel nem rendelkező cégek esetében megbízható információkon alapuló minősítés is alkalmazható.

⁽¹⁷⁾ Az egyes vonatkozó kockázatkategóriák tekintetében a mentesülési díj tartománya az egyéves CDS-felárak alapján került megállapításra, amely a három fő hitelminősítő intézetnek (Standard & Poor's, Moody's és Fitch) a 2007–2011-es évekre vonatkozó minősítéseit magában foglaló összetett minősítésen alapul, feltételezve, hogy a rövid lejáratú exporthitel-biztosítások átlagos visszafizetési rátája 40 %. Tekintettel arra, hogy a kockázati díjak időben nem állandók, a tartományhatárokat később hézagmentesen egymáshoz illesztették.

30. Az információt táblázat formájában kell benyújtani, amely lehetővé teszi az adatok keresését, kivonatolását, letöltését és könnyű internetes közzétételét, például CSV vagy XML formátumban. A jelentéseket a tagállamok közzéteszik az állami biztosítók honlapjain.

5. Eljárási szabályok

5.1. Általános elvek

31. Az állami biztosítók a 19. pont a) alpontjában felsorolt kockázatokat a 4.3. szakaszban meghatározott feltételekkel biztosíthatják. Ezeket az eseteket nem kell bejelenteni a Bizottságnak.
32. A 19. pont b), c) és d) alpontjában felsorolt kockázatokat az állami biztosítók a 4.3. szakaszban meghatározott feltételekkel, valamint a Bizottságnak történő bejelentést és a Bizottság általi jóváhagyást követően biztosíthatják.
33. A 4.3. szakaszban meghatározott feltételek valamelyikének nemteljesülése nem jelenti automatikusan az exporthitel-biztosítási vagy biztosítási program tilalmazottságát. Amennyiben egy tagállam el kíván térni a 4.3. szakaszban említett feltételek valamelyikétől, illetve bármilyen kétség merül fel azt illetően, hogy a tervezett exporthitel-biztosítási program teljesíti-e az e közleményben – konkrétan a 4. szakaszban – meghatározott feltételeket, akkor a programot be kell jelentenie a Bizottságnak.
34. Az állami támogatási szabályok szerinti elemzés nem minősíti az adott intézkedésnek a Szerződés egyéb rendelkezéseivel való összeegyeztethetőségét.

5.2. A piacképes kockázatu országok jegyzékének módosítása

35. Annak meghatározásakor, hogy a magánkapacitás elégtelensége indokolja-e, hogy az országot a 19. pont a) alpontja értelmében ideiglenesen töröljék a piacképes kockázatu országok jegyzékéből, a Bizottság az alábbi, fontossági sorrendben felsorolt tényezőket veszi figyelembe:
- a) a magán-hitelbiztosítási kapacitás szűkülése: például egy nagy hitelbiztosító azon döntése, hogy nem nyújt fedezetet az érintett országban a vevőkockázatokra, a teljes biztosított összeg jelentős csökkenése vagy 6 hónapos időszakon belül az adott országra vonatkozó elfogadási arány jelentős csökkenése;
  - b) az állami szektor minősítésének romlása: különösen a hitelminősítés hirtelen változásai 6 hónapos időszakon belül, például független hitelminősítő intézetek általi többszöri leminősítés, vagy a CDS-felárak nagymértékű emelkedése;
  - c) a vállalati szektor teljesítményének romlása: különösen az érintett országban a fizetéképtelen vállalkozások számának ugrásszerű emelkedése 6 hónapos időszakon belül.
36. A Bizottság legalább három tagállam írásbeli kérésére vagy saját kezdeményezésére felülvizsgálhatja a piacképes kockázatu országok mellékletben szereplő jegyzékét abban az esetben, ha a piaci kapacitás már nem elegendő a gazdaságilag indokolható összes kockázat fedezésére.
37. Amennyiben a Bizottság módosítani kívánja a piacképes kockázatu országok jegyzékét, konzultációt fog folytatni, valamint információt fog kérni a tagállamoktól, a magán-hitelbiztosítóktól és az érdekelt felektől. A konzultáció bejelentését, illetve a kért információk természetére vonatkozó tájékoztatást a Bizottság honlapján teszik közzé. A konzultációs időszak általában véve 20 munkanapnál nem lesz hosszabb. Amennyiben az összegyűjtött információk alapján a Bizottság úgy dönt, hogy módosítja a piacképes kockázatu országok jegyzékét, ezt a döntést a honlapján közzéteszi.
38. Egy országnak a piacképes kockázatu országok jegyzékéből történő ideiglenes törlése elvileg legalább 12 hónapig érvényes. Az ideiglenesen törölt országra vonatkozó, ezen időszak alatt aláírásra kerülő biztosítási szerződések az ideiglenes törlés lejáratának időpontját követően legfeljebb 180 napig maradhatnak hatályban. Ezen időpontot követően új biztosítási szerződést nem lehet kötni. Három hónappal az ideiglenes törlés időtartamának lejártá előtt a Bizottság megvizsgálja, hogy meghosszabbítja-e az érintett ország jegyzékéből való törlését. Amennyiben a Bizottság a 35. pontban meghatározott tényezőket figyelembe véve arra a megállapításra jut, hogy a piaci kapacitás még mindig nem elegendő a gazdaságilag indokolható összes kockázat fedezésére, úgy a 37. pontban foglaltaknak megfelelően meghosszabbíthatja az érintett ország jegyzékéből történt ideiglenes törlését.

- 5.3. *Bejelentési kötelezettség a 19. pont b) és c) alpontjában említett, ideiglenesen nem piacképes kockázatok esetében*
39. A Bizottság számára jelenleg rendelkezésre álló bizonyítékok arra utalnak, hogy a 19. pont b) és c) alpontjában meghatározott kockázatok tekintetében piaci hiányosság áll fenn, és ebből következően azok a kockázatok nem piacképesek. Szem előtt kell tartani azonban, hogy nem minden tagállamban van fedezeti hiány, valamint a helyzet idővel változhat, mivel a magánszektor érdekeltté válhat e piaci szegmensben. Állami beavatkozás csak olyan kockázatokra engedélyezhető, amelyeket a piac egyébként nem biztosítana.
40. Ezen okok miatt, ha egy tagállam az e közlemény 19. pontja b) vagy c) alpontjában meghatározott kockázatok fedezni kívánja, azt a Szerződés 108. cikkének (3) bekezdése szerint be kell jelentenie a Bizottságnak. A bejelentésben bizonyítania kell, hogy kapcsolatba lépett a tagállamban működő fő hitelbiztosítókkal és hitelügynökökkel⁽¹⁸⁾, és lehetőséget nyújtott számukra annak bizonyítására, hogy a tagállamban rendelkezésre áll a szóban forgó kockázatra vonatkozó fedezet. A Bizottság a kockázatok az „ideiglenesen nem piacképes” kategóriába sorolja, amennyiben az érintett hitelbiztosítók és hitelügynökök a tagállamtól érkezett kérés kézhezvételétől számított 30 napon belül nem nyújtják be a tagállam által fedezni kívánt kockázattípusokra vonatkozó biztosítási feltételekkel és biztosított volumenekkel kapcsolatos információkat a tagállamnak vagy a Bizottságnak, illetve ha a benyújtott információk nem bizonyítják, hogy a szóban forgó kockázatra vonatkozó fedezet rendelkezésre áll a szóban forgó tagállamban.
- 5.4. *Bejelentési kötelezettség egyéb esetekben*
41. A 19. pont d) alpontjában meghatározott kockázatokra vonatkozóan az érintett tagállamnak bizonyítania kell a Szerződés 108. cikkének (3) bekezdése szerint a Bizottságnak benyújtott bejelentésében, hogy az adott tagállamban a magánbiztosítási piacon keletkezett kínálati sokk miatt nem áll rendelkezésre fedezet az exportőrök számára, elsősorban azért, mert egy nagy hitelbiztosító kivonult az érintett országból, vagy más tagállamokhoz viszonyítva csökkent a kapacitás, illetve szűkült a termékkála.
6. **Az alkalmazás kezdete és időtartama**
42. A Bizottság 2022. január 1-jétől fogja alkalmazni az e közleményben meghatározott elveket, kivéve a mellékletben szereplő országok jegyzékét, amelyet 2022. április 1-jétől kell alkalmazni. 2022. március 31-ig a Bizottság ideiglenesen nem tekinti piacképesnek az összes országba irányuló exportokhoz kapcsolódó valamennyi kereskedelmi és politikai kockázatot, összhangban a gazdaságnak a jelenlegi Covid19-járvánnyal összefüggésben való támogatása céljából állami támogatási intézkedésekre vonatkozó ideiglenes keret⁽¹⁹⁾ 33. pontjában és az ideiglenes keret 6. módosításáról szóló C(2021) 8442 bizottsági közlemény 62. pontjában meghatározott ideiglenes mentességgel. A Bizottság határozhat úgy, hogy ezt a közleményt bármikor kiigazítja, ha az versenypolitikával összefüggő okokból vagy más uniós szakpolitikák és nemzetközi kötelezettségvállalások figyelembevétele érdekében szükséges.

⁽¹⁸⁾ A megkeresett hitelbiztosítóknak és hitelügynököknek mind az általuk kínált termékek tekintetében (például adóskockázatokra szakosodott szolgáltatók), mind pedig a piaci részesedés (például az együttes piaci részesedésük legalább 50 %) tekintetében reprezentatívnak kell lenniük.

⁽¹⁹⁾ A Bizottság közleménye – A gazdaságnak a jelenlegi Covid19-járvánnyal összefüggésben történő támogatását célzó állami támogatási intézkedésekre vonatkozó ideiglenes keret, C(2020)1863, 2020.3.19. (HL C 91. I, 2020.3.20., 1. o.), melyet a következő bizottsági közlemények módosítottak: C(2020) 2215 (HL C 112I, 2020.4.4., 1. o.), C(2020) 3156 (HL C 164., 2020.5.13., 3. o.), C(2020) 4509 (HL C 218., 2020.7.2., 3. o.), C(2020) 7127 (HL C 340I, 2020.10.13., 1. o.), C(2021) 564 (HL C 34., 2021.2.1., 6. o.) és C(2021) 8442 (HL C 473., 2021.11.24., 1. o.). Az ideiglenes keretszabály 6. módosításáról szóló C(2021) 8442 bizottsági közlemény 24–27. és 62. pontja további információkkal szolgál az ideiglenes mentességről.

MELLÉKLET

A piacképes kockázatú országok jegyzéke

Belgium	Ciprus	Szlovákia
Bulgária	Lettország	Finnország
Csehország	Litvánia	Svédország
Dánia	Luxemburg	Ausztrália
Németország	Magyarország	Kanada
Észtország	Málta	Izland
Írország	Hollandia	Japán
Görögország	Ausztria	Új-Zéland
Spanyolország	Lengyelország	Norvégia
Franciaország	Portugália	Svájc
Horvátország	Románia	Egyesült Királyság
Olaszország	Szlovénia	Amerikai Egyesült Államok